

Liikenneturvallisuus ja pelon maantiede Joensuussa

Karjalainen uutisoi 5.5. näkyvästi poliisin huolen siitä, että ajokieltojen pidentäminen ei ole auttanut hurjasteluun Pohjois-Karjalassa. Maaliskuussa (3.3.) lehti julkaisi laajan jutun Joensuun liikenneturvallisuuden heikkenemisestä. Onnettomuuksien rajun kasvun kerrottiin kohdistuneen vuonna 2004 ruutukaavalle ja kevytliikenteeseen.

Maakunnan pääkaupunki onkin suurten liikennehaasteiden edessä. Ydinkeskustan nykyinen rakentamisvauhti heijastuu väistämättä myös liikenteen kasvuna, ja on poliittisesta tahdosta kiinni, miten tämä paine kanavoituu ja minkälaiseen liikenneturvallisuuteen saamme tottua.

Joensuun yhtenä voimavarana on sen pieni koko ja lyhyet etäisyydet: noin puolet keskustaan suuntautuvasta asioinnista tapahtuu edelleen ilman yksityisautoa. Yli puolet ruutukaavan ruokakunnista on autottomia. Siltikin kaupungin liikennetilä on silmiinpistävän autokeskeinen. Pitkät suorat houkuttelevat ylinopeuksiin ja onnettomuusriskit luovat pelon ilmapiiriä.

Kysymys on kaupungin viihtyisyydestä ja liikennepolitiikasta. Ylinopeudet ovat tutkitusti merkittävien vakavien liikenneonnettomuuksien aiheuttaja. Joensuun kaupunkitoimintojen ja viihtyvyyden kannalta on nykytilanteessa ensiarvoisen tärkeää, että kaupungin liikennelympäristön ongelmiin puututaan riittävän tehokkaasti liikennepolitiikalla. Hurjasteluun on mahdollista vaikuttaa aktiivisella katutilan suunnittelulla ja valvonnalla.

Joensuu-liike teki marraskuussa 2004 kuntalaisaloitteen kaupunkimme vaarallisimpien katuosuuksien ajotilan muuttamisesta ylinopeuksia rajoittavilla tilaratkaisuilla, jotka estävät kiihdytysluonteisen ajamisen pitkillä suorilla. Aloitteen taustalla oli laaja selvitystyö sekä yhteydenpito useisiin asukasryhmiin.

Esittämämme tilaratkaisut ovat yksinkertaisia ja halpoja, mutta niiden avulla voimme ratkaisevalla tavalla vähentää niitä kustannuksia ja kärsimyksiä, joita huolimaton ylinopeusajo aiheuttaa vuosittain. Joensuu-liike korostaa, että tällainen liikennepolitiikka vain vähäisessä määrin vaikuttaa tavallisen autoilevan joensuulaisen arkeen, mutta se toimii tehokkaana hurjastelijoiden hillitsijänä. Ehkä vain yksi kymmenestä autoilijasta sortuu riskiluonteisiin ylinopeuksiin, mutta tällainenkin osuus merkitsee onnettomuusriskien läpikäyvää läsnäoloa päivittäisessä kaupunkiliikumisessä.

Joensuu-liike myös listasi aloitteessaan ne ongelmalliset kadut Joensuussa, jotka kaipaavat kiireistä liikennetilän turvallisuuden kohentamista kriittisiltä osiltaan. Kyse on lopultakin vain muutamasta kadunpätkästä, joihin sijoittaminen ei nielisi kaupungin taloudellista liikkumatilaa vaan pikemminkin sijoitukset tulisivat nopeasti takaisin onnettomuustapausten vähentymisenä. Kysymys on siis ennen muuta poliittisesta tahdosta.

Listalla kohdistimme huomion vain pääväyliin. Myös pihateillä ja läpiajokiellon omaavilla katuosuuksilla syyllistytään säännöllisesti ylinopeusrikkeisiin, ja näidenkin osalta ongelmaa voidaan helposti kohentaa ajosuoria istutuksin pätkimällä. Tällaiset ratkaisut toimivat myös esteettisesti hyvän kaupunkikuvan luojina.

Joensuu-liikkeen aloitetta ei vielä huomioitu kevään 2005 valtuustokokouksissa. Se on kuitenkin tietojemme mukaan edelleen käsiteltävänä kaupungin hallinnossa. Poliittinen arkailu liikenneongelmien edessä heijastuu suoraan onnettomuuksissa ja inhimillisinä kärsimyksinä ja se myös estää kaupungin arvokkaan osatekijän, ympärivuotisen monipuolisen kevytliikenteen, vahvistamista.

Ari Lehtinen ja Martti Vaskonen, Joensuu -liike